

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Boots, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Ds K. Ferenhout, Vroeland; Prof. Dr F. W. Groshoide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeloof, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmetstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringnalda, Soerabaja; Ds J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postkoning No. 38000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: De Liefde. (1 Joh. 3:16). — Kerkelijk Leven: Verkeerde Wisselstand. X. In het profijt onze Kerken? De geestelijke nalatenschap van wijlen Prof. Geesink. — Literatuur en Kunst: L. E. Anna Maria de Sandra. — Pop. Wetensch. Schetsen: Iets over het beeld van Jezus in de moderne literatuur. XX. — Kerkelijk Leven in Ned.-Indië: Gooi: plaats voor de Kerk. — Opvoeding en Onderwijs: De betekenis en de oriëntatie v. h. Oud. in de Bijb. Gesch. op de L. School. I. — Uit de Buitenlandsche Kerken: „The Banner” zonder Dr H. Beets. — Perschoonv. — Boekbespreking, enz.

UIT DE SCHRIFT.

De Liefde.

Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft. 1 Johannes 3:16

Men beperke toch Jezus' „stellen van Zijn leven voor ons” niet tot Zijn kruisdood.

Zeker, op Golgotha heeft het offer Zijner liefde zich voltóóid; en het is altijd weer de sterfende Christus, Wien de hoogste betuiging geldt der dankbare wederliefde. Maar wie een enge grens om den kruispaal trekt, en Christus' stellen van Zijn leven binnen die ruimte beperken zou, — hij handelde oppervlakkig, en ware ook onbillijk tegenover den Christus zelve. Immers wat deze aan Zijn kruis den Vader hood moge de rijpe vrucht geweest zijn van Zijne zelfopoffering, maar juist als vrucht schoot ze toch reeds in de wortelen van Zijn levensbestaan, en kwam ze langs stam en tak tot openbaring. Christus heeft gedurende Zijn ganse aardsche bestaan Zijn leven voor ons gesteld; niet slechts en niet pas als Man der Grooten Smart, doch óók daarvoor, toen Hij het land doorging, en nóg weer daarvoor, als jongeling en kind. Christus' leven is rijker dan enkel Zijn adem en het kloppen van Zijn hart. Tot dat leven behoort óók Zijn denken en willen, Zijn zelfverloochening en gebed, Zijn tranen en Zijn Zich verheugen in den geest, Zijn toornen en Zijn opleggen der handen, Zijn indalen in onze krankheden en Zijn nachtelijk klimmen op den berg, Zijne wonderen en Zijne prediking, de doeken van Bethlehem en de vergeetelheid van Nazareth. Dat alles, en veel meer, is „Zijn leven”. Het is de rijkdom van wortel en stam, van tak en vrucht. En dat alles heeft Christus voor ons gesteld. Dat heeft Hij ingezet als den prijs onzer zielen. Daarvan heeft Hij niets voor Zichzelve gehouden. Hij heeft Zichzelve volkomen onttiedigd. Alle krachten en handelingen van lichaam en ziel, — in één woord, Zijn ganse volle leven, — het was alles voor ons. En het was altijd voor ons. Van Zijne ontvangenis en geboorte af, Zijn geheele levensbestaan door, was het nóg anders dan een stellen van Zijn leven voor ons. Toldat dit, aan het einde de hoogste spaming bereikt, en Christus, met wijd uitgestrekte armen, Zijne levenslange overgave voltooit.

En dit nu is de liefde.

De liefde, — zegt Johannes. De absolute, de goddelijke liefde, gelijk ze vleesch werd in Jezus Christus.

Waarom is dit liefde, — dit stellen van eigen leven voor anderen?

Zie, de apostel heeft onmiddellijk tevoren de hand geteekend als doodslag.

Ten diepste is haat het begeeren van den dood des anderen. En nu is liefde, als tegenstelling van haat, ook de tegenstelling van den doodslag, — het opofferen van eigen leven tot heil van den ander.

Eene liefde, die in Jezus Christus te machtiger was, omdat die anderen Zijne vijanden waren. Ja, zij werden Zijne broeders, Zijne liefhebbers; maar dat waren zij niet, toen Hij Zijn leven voor hen stelde. Toen waren zij juist het tegengestelde, — Zijne haters, die Hem naar het leven stonden; die Hem óók het leven benomen hebben; die, — ontzaglijke verzoeking voor de liefde — terwijl Hij Zijn offer bracht, geroepen hebben dat zij dat offer niet begeerden, en dat Hij moest afkomen van het kruis.

Waarlijk, het is verstaanbaar, dat de apostel geen omschrijvingen van deze liefde geeft, maar in hoogsten eenvoud en kracht slechts spreekt van de liefde. „Hieraan hebben wij de liefde gekend” ... Gekend.

Hoe past hier dit woord. Want liefde, deze liefde bovenal, moet gekend worden. Zij moet niet begrepen, — hoe zou het hier ook kunnen; zij moet niet slechts geweten uit de Schrift, en in hare werking beschreven; maar men moet met de krachten van geloof en aanbidding en wederliefde in haar indringen, om aldus met de ziel hare schatten te smaken.

„Kennen” leert de dopsage het water niet door eene formule ervan te weten of de samenstellende deelen te onderzoeken; maar „kennen” leert hij het, door den boordevollen beker aan de lippen te zetten, en met diepe teugen den inhoud te genieten.

Hebt gij, mijn lezer, deze liefde zóó leeren kennen?

Zij heeft zich wél u aangeboden? Heeds in uw doop kwam ze u tegemoet, en legde lokkend hare schatten voor u neer. En sinds stond ze met uitgebreide armen, biddend dat ge u aan haar kloppend hart zoudt werpen.

Hebt ge u nog vreemd van haar gehouden?

Weet dan, dat ge niet slechts tegen het recht Gods opstandig zijt, doch veel schrikkelijker, — dat ge u tegen Zijne liefde verzet. En hoe zwaar zal juist de miskende liefde van Christus zich wreken.

„Kus dan den Zoon, opdat Hij niet toorne” ...

Welgelukzalig de zondaar, die deze liefde heeft leeren „kennen”.

Hij zal steeds dieper van haar begeeren te genieten.

Hij zal immer rijker hare schatten aambidden. Maar hij zal altijd terugkomen op dat éene tweek de apostel noemt, — „dat Christus Zijn leven voor ons gesteld heeft”.

E.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Verkeerde wisselstand. X.

Inzooover Dr v. d. Vaart Smal zich op Calvijn beroept is de stand der kwestie deze:

1o. Calvijn kent volgens Dr v. d. V. S. geen bijzondere sacramentele genade.

2o. Calvijn leert volgens hem, dat er zonder persoonlijk geloofsaanvaarden, alzoó zonder dadelijk geloof, geen sacrament bestaat.

3o. Calvijn zou de meening zijn toegedaan, dat de doopsenade in de eerste plaats bij den doop van het kind aan de ouders wordt geschonken.

4o. Het kind zou eerst deel krijgen aan de doopsenade, als het tot zijn verstand is gekomen.

5o. Dr v. d. V. S. ziet daarbij af van de ons verhooren inwerking Gods op de ziel van het kind, omdat, gelijk uit de strekking van

zijn betoog blijkt, deze inwerking, zoo ze bestaat, in geen geval als sacramentele genade kan worden opgevat.

Hij den doop van het kind staat het naar deze voorstelling alzóó:

1o. het kind ontvangt alleen het uitwendig doopsbeelden, maar niet de doopsenade;

2o. de ouders ontvangen niet het uitwendig doopsbeelden, maar wel de doopsenade.

3o. de aangevoerde citaten bleek reeds, hoe onjuist dit betoep op Calvijn is.

Zoo staan dan in deze kwestie Calvijn en Dr v. d. V. S. letterlijk op elk punt tegenover elkander.

Niet te lang willen we stilstaan bij het gevoelen dat bij het sacrament eigenlijk tusschen drievlei moet worden onderscheiden: n.l.

1. „het teeken en zegel”.
2. de „beteekende zaak”.
3. de „conjunctie”, de „verbinding” tusschen die beide.

Op een andere plaats geeft hij toe: „Gewoonlijk wordt in de dogmatiek (ook door Calvijn) geleerd, dat het wezen van het sacrament uit tweevlei bestaat, res en signum, beteekende zaak en teeken. Men valt echter wel in het oog, dat dan onder de „beteekende zaak” door Calvijn (en de Gereformeerde dogmatiek) steeds zoowel het objectieve aanbod der genade als de subjectieve aanvaarding der genade door het geloof, „worden samengevat”.

Dr v. d. V. S. zegt dus, dat gewoonlijk in de dogmatiek slechts tweevlei, n.l. teeken en beteekende zaak bij het sacrament wordt aangenomen.

Daaruit moet volgen, dat de dogmatiek — en hier kan niet anders bedoeld zijn dan de Gereformeerde dogmatiek — niet steeds zoo doet.

Nu zal Dr v. d. V. S. ons een dienst bewijzen, indien hij ons de Gereformeerde dogmatiek noemt, die er anders over denken.

Wij willen in deze gaarne onze onkunde belijden: ons zijn zulke dogmatieci niet bekend.

In elk geval achten wij de onderscheiding in drieën, gelijk hij die voorstelt, geen verbetering.

Gelukkig trekt hij daaruit geen verre consequenties.

Daarom kunnen wij dit punt ook terloops aanstippen.

Het is ver van ons, dat wij ons aan wat onze Oostelijke naburen noemen — en waarvoor wij geen afzonderlijk woord bezitten — Consequenz-macherei zouden willen schuldig maken.

Toch zal voorzeker een woord om met zulk een nieuwe konstruktie van de sacramentisleer voorzichtig te zijn, ons niet euvel worden geduid.

Want indien het waar ware, dat er behalve een teeken en een beteekende zaak nog een conjunctie of verbinding noodig was, dan zou daardoor de beteekende zaak niet alleen objektief, maar ook onpersoonlijk worden gemaakt.

De conjunctie of verbinding zou het subjectief-persoonlijke element aanbrengen.

Dat zou vanzelf tot een verkeerd genadebegrip voeren.

De beteekende zaak zou een soort thesauris, een soort depositum, een soort schat of vastgestelde som worden, waaruit bij het sacrament zou worden geput. Door de conjunctie of verbinding zou de Doopeling er deel aan krijgen.

Wij willen om alle onnoodige scherpte te vermijden dit genadebegrip niet etiketteren.

Deze enkele aanduidingen zullen misschien genoeg zijn om te doen zien, hoe deze onderscheiding, werd zij konsekvent toegepast — wij herhalen: dat is gelukkig niet zóó! — zoowel het Gerefor-